

end selve de i Forretningen indeholdte Pengeværdier; men hvor meget vil der kunne paaregnes her i „Afstaaelse“ for Forretningen som Forretning, for Tilliden til dens Fremtid? — ved en Ekspropriation slipper man ikke uden om dette Spørgsmaal; thi Forretningens nærmeste Fremtidsmuligheder have utvivlsomt sat deres Præg paa Aktiekurserne og derigennem paa Ekspropriationsværdien. Lad være, at Afgørelsen af dette Spørgsmaal overstiger Udvalgets Kræfter, saa vil man dog sikkert indrømme, at et Tillæg af 10 à 20 pCt. af de virkelige Værdier her maa kaldes meget beskedent regnet; og det kommer i alt Fald ikke nær saa højt op, som man under Sagens første Behandling — med al rimelig Reservation hørte offentlig begrundet i Folketingssalen*).

Her imod kan ikke indvendes, hvad den paagældende Taler ved samme Lejlighed anførte: at der ikke kan være Tale om at ekspropriere efter Aktiernes Kurs fuldt ud; thi enten maa man opgive Tanken om Ekspropriation, eller ogsaa maa man i Overensstemmelse med Grundlovens § 82 give „fuldstændig Erstatning“; — og en Ekspropriation til f. Eks. 250 Kr. for en Aktie, som en Privatmand i samme Øjeblik byder 300 Kr. for, vilde efter Flertallets Mening være i aabenbar Strid med Grundloven.

Efter altsaa at have beregnet et ret beskedent Tillæg i „Afstaaelse“ for Forretningen som Forretning, kommer man sikkert op til et Beløb af mindst 45 Mill. Kr. som det, der vil udkræves til Ekspropriationen af „De danske Sukkerfabrikker“; — hvad der ogsaa svarer temmelig nøje til Øjeblikkets Kursværdi for de 15 Mill. Kr.s Aktiekapital; og derunder slipper man nu ikke efter Forslaget, som det foreligger.

Men heller ikke dermed ere vi færdige! — Skulle De danske Sukkerfabrikker eksproprieres, maa, som ogsaa Forslagsstillerne forudsætte, „Andelsfabrikken Nykøbing“ tages med; det drejer sig om en „Andelskapital“ paa over 1 Mill. Kr.**), der alene for det sidste Aar har givet et „udbetalt“ Udbytte af 51½ pCt., medens der dog samtidig har været Raad til „Henlæggelser“, der opgives til ca. 32 pCt.***). — Som man ser, er Resultatet her endnu flottere end for „De danske Sukkerfabrikker“, og følgelig maa det ogsaa blive forholdsvis endnu dyrere at ekspropriere denne Fabrik end de andre†), og det vil herefter være saa nogenlunde klart, at Ekspropriationen neppe lader sig gennemføre for mindre end 50 Mill. Kr.; — og selv dette Beløb ligger 5 à 10 Mill. Kr. lavere end det, den foran omtalte Opgørelse under Sagens første Behandling opnaar som et tilnærmelsesvist Slutningsresultat*).

Men hvad enten Værdien bliver 50 eller 60 Millioner Kr., vilde man utvivlsomt kunne komme en halv Snes Millioner lavere, hvis man greb Sagen an fra den Ende, at man først søgte Beskyttelsen hævet, men da Forslaget ikke gaar ud derpaa, er der ingen Grund til at dvæle derved; — lige saa lidt som man her skal gaa nærmere ind paa Spørgsmaalet om Anvendeligheden af den Fremgangsmaade, der i Tilknytning til 13de Afsnit af Socialdemokratiets Program er offentlig fremsat af en kendt socialdemokratisk Forfatter, der synes at finde det fuldt forsvarligt, at Staten benytter sin Magt til, forud for en paatænkt Ekspropriation af Landets Jord, at demoralisere Markedet saa fuldstændig som vel tænkeligt for derved at lamme det Bytte, man har fæstet Øjnene paa, saa dets Virkekraft og dermed dets Ekspropriationsværdi

*) Jfr. Folketingstidende 1911—12, Sp. 3367—68.

**) Jfr. Green's Danske Fonds og Aktier, 1910, Side 912.

***) Jfr. Folketingstidende 1911—12, Sp. 3333—34.

†) Andelsfabrikken's Beskyttelse maa dog anses for at være indeholdt i den tidligere Opgørelse for Sukkerbeskyttelsen i Almindelighed.